

KENTSKRID

Gant e niverenn 11 e tiraez LAVAR e dregontvet bloavezh ha, hervez boaz yac'hus an holl oberoù o deus ar chañs da badout, ez eo mat d'hon embregadenn emsavlec'hiañ en he istor hag en un amgant ledanoc'h.

Da zeraouiñ, diwar ma'z on unan eus koshañ labourerion ar rummad e kemerin an aotre da gontañ un hanezenn. Pa oan studier e'm boe tro da zivizout, da genskrivañ zoken, gant Kadoriad ar C'heltieg e Skol veur Roazhon, ar chaloni FALC'HUN. Va lakaat a rae da verzhout e oa bet ezvezant ar brezhoneg en istor ar sevenadur ken en Azginivelezh, ken en Oadvezh modern, e grez an Dispac'hioù hag ar Reverzhi c'hreantel, ken er bed kempred. A-du ne c'hallen ken bezañ gantañ. Rak se e soursie ar chaloni da'm diwall a heuliañ ar re a glaske bevañ e brezhoneg. Ne gav ket din ez eas pelloc'h hon darempredoù. Diouto e'm boa bet an holl vad a c'hallen gortoz. Bennozh dezho e spurmanten an islonk a zo etre glad ha nid, etre tu ar c'hrouadennoù kent ha tu ar c'hrouiñ noazh. Anaoudek on enta ouzh François FALC'HUN a vezañ tennet va evezh da gentañ war gaezhned ar brezhoneg en istor, d'an eil war an hent o doa kemeret ar re a rae o buhez dre ar brezhoneg hag ar brezhoneg dre o buhez. Gant ar remañ ez emgavis er bloavezhioù pemont — da vare ar *Geto*¹ — p'edo koazhet o niver d'ar bagadig angerzhidi a zalc'he “a-enep d'ar bed” gant erv *Gwalarn*. Treuzfurmadurioù bras zo c'hoarvezet abaoe an amzerioù-hont harozek ha truek. Koulskoude e talv atav ar glaoustre a voe lakaet gant *Gwalarn* ouzhpenn seikont vloaz 'zo hag a zezgeriomp hiziv evel henn : tonkad ar brezhoneg n'eo ket ar steuzidigezh damechu eus dilerc'hioù ar Grennamzer met eskoridigezh ur yezh nevez e derou un oadvezh re yaouank c'hoazh da gaout un anv.

Kefridi LAVAR eo bezañ an imbourc'hva ma teu tud a bep diskiblezh da c'hovelian ar yezh o deus ezhomm en o labourioù personel. Mesk ha mesk e kaver en e

¹ Sl. “Enkadenn ar bloavezhioù pemont”, *Emsav* 3, 1967, pp. 54-57.

rummad levrennoù kement danvez a c'hell un den eus hon amzer kaout da emellout anezho¹.

En unnekvet levrenn ez anad tost da vat an hevelep durc'hadurioù hag en dekvvet.

Yann-Baol AN NOALLEG a gendalc'h da gevrikaat lavar ar Jedoniezh evit an dornlevrioù en deus kroget da embann, koulz ha lavar ar Fizik hag ar Gimiezh rekizet gant ar gelaouenn *SKIANT* ez eo eñ he sekretour.

Gab CHEREL hag Alan E. AR BERR a zegas war chanter ar gersaverezh kudennoù kalvezel 'zo eus yezh ar mor hag ar verdeadurezh evit al levr emaint o sevel.

Roger LE NESTOUR, a vez abaoe bloavezhioù o pleustriñ war istor an Trede Republik, a zegas dirak ar geneiled krefen liesseurt o tennañ d'an Armerzh, d'ar Politikerezh pe d'an Armeoù.

C'hoarvezout a ra ivez d'ar bodad a zo o prientiñ eil embannadur *Geriadur An Here*, Martial MENARD hag Iwan KADORED pergen, kerc'hat ali imboure'herion LAVAR war boentoù 'zo eus ar ouezoniezh hag ar c'halvezerezhioù arnevez.

Gant ar vrasañ hegarated ez asant bepred Goulven PENNAOD lakaat e ouiziegezh vras hag e spiswel a yezhoniour en arempred e gevelerion.

Diouzh va zu e talc'han gant ar mennad, a zo mennad orin *Preder*, reiñ lañs d'ar Brederouriezh e brezhoneg : savelañ lavar diazez an diskiblezh (war un dro divvrañ ur geriadur anezhi), reiñ digor d'an devezvout kempredel o studiañ savlec'h

¹ A-hed ar 565 notenn a ra unnek levrenn LAVAR o deus an aozerion pledet gant krefen o tennañ da ziskiblezhioù ken diseurt hag ar re-mañ : adeiladouriezh, amaezhieriezh, anadennoniezh, apotikerezh, armerezh, armerzh, barzhoniezh, boudoniezh, bouedoniezh, bredelfennerezh, bredoniezh, bredouriezh, brezel, bureveg, dareulerezh, denoniezh, diougonerezh, divezoniezh, douaroniezh, fizik, gramadeg, greanterezh, gwinoniezh, gwir, hevlezouriezh, istor, jederezh, jedoniezh, kalvezerezhioù, keginerezh, kehenterezh, kerzoniezh, kevredadouriezh, kimiezh, kravez, livouriezh, lizheregouriezh, loeoniezh, luc'honiezh, merdeadurezh, mezekniezh, mezoniezh, milouriezh, optik, poelloniezh, politikouriezh, prederouriezh, rummataerezh, semiotik, sorbiennouriezh, steroniezh, stlenneg, sturoniezh, surjianerezh, teologiezh, trabedoniezh, tredanouriezh, treloc'herezh, trevoniezh, yezhoniezh — o lakaat ouzhpenn se ar yezhouriezh a zo an arz da ziorren ur yezh.

ur prederour war ur c'hraf dibarek pe kas pelloc'h an erv a voulc'his 45 bloaz 'zo gant va mistri war an Anadennoniezh.

Tri nevezdeued a gevarc'homp e LAVAR 11 :

Reun AN HIR, o kenderc'hel al labour boulc'het gant SADED er bloavezhioù c'hwegont, zo gantañ war ar stern un hanc'herieg Douaroniezh, Istor, Armerzh evit deskadurezh an eil derez.

Yann-Ber QUIRION, sorbiennour a vicher, a bled da zespizañ savlec'h ar c'hontadennoù er bed arnevez.

Jakez COSQUER zo damantet da gas pelloc'h al labourioù war ar Jederezh deraouet gant aozer *Geriadur an Armerzh, ar C'henwerzh hag an Arc'hant*.

An evezhiadenn a raed dirak *Gwalarn* a c'haller ober dalc'hmat : pegen bras bennak e ve labourioù pep hini eus diorreerion ar yezh n'eus eus an hollad anezho nemet un egin, un dakenn a-vec'h diverzhet e-barzh morad kenderc'hadoù kefredel hon amzer. Ha roc'hell Sisifos e ve ar brezhoneg — pe an hadenn sezo ?

Guy ÉTIENNE